

## **Spis treści**

### **Wstęp**

### **Część I**

#### **Podstawy polityki międzynarodowej**

##### **1. Stosunki międzynarodowe jako dyscyplina nauki (Longin Pastusiak)**

##### **2. Podmiotowość w stosunkach międzynarodowych (Zbigniew Olesiński)**

- 2.1. Kształtowanie się stron stosunków międzynarodowych
- 2.2. Podmiotowość państwa w stosunkach międzynarodowych
- 2.3. Podmiotowość w czasach globalizacji

##### **3. Prawo międzynarodowe jako normatywna podstawa stosunków międzynarodowych (Janusz Symonides)**

- 3.1. Prawo międzynarodowe fundamentem porządku międzynarodowego
- 3.2. Znaczenie i rola prawa międzynarodowego w teoriach stosunków międzynarodowych
- 3.3. Specyfika prawa międzynarodowego
- 3.4. Podstawa obowiązywania i przestrzegania prawa międzynarodowego
- 3.5. Karta Narodów Zjednoczonych — konstytucją społeczności międzynarodowej
- 3.6. Umacnianie się normatywnych podstaw stosunków międzynarodowych w XXI w.

##### **4. Dyplomacja (Zdzisław Rapacki)**

- 4.1. Pojęcie i geneza dyplomacji
- 4.2. Ewolucja dyplomacji
- 4.3. Uczestnicy stosunków dyplomatycznych
- 4.4. Organizacja służby dyplomatycznej
- 4.5. Służba dyplomatyczna i konsularna
- 4.6. Funkcje dyplomatyczne
- 4.7. Personel dyplomatyczny
- 4.8. Przywileje i immunitety dyplomatyczne
- 4.9. Misja dyplomatyczna

##### **5. Organizacje międzynarodowe ze szczególnym uwzględnieniem Organizacji Narodów Zjednoczonych (Jerzy Jaskiernia)**

- 5.1. Ogólna charakterystyka organizacji międzynarodowych
- 5.2. Podmiotowość prawna organizacji międzynarodowych
- 5.3. Klasyfikacja organizacji międzynarodowych
- 5.4. Formalnoprawne podstawy istnienia organizacji międzynarodowej
- 5.5. Struktura i finansowanie organizacji międzynarodowych
- 5.6. Funkcje organizacji międzynarodowych
- 5.7. Organizacja Narodów Zjednoczonych — geneza, cele i zasady
- 5.8. Struktura Organizacji Narodów Zjednoczonych
- 5.9. Organizacje wyspecjalizowane ONZ i instytucje powiązane z agendami NZ
- 5.10. Podstawowe obszary aktywności NZ
- 5.11. Propozycje reform i tendencje rozwojowe NZ

### **Część II**

#### **Gospodarka światowa**

##### **6. Struktura gospodarki światowej (Juliusz Kotyński)**

- 6.1. Struktura produktu światowego w 2013 r. według głównych wytwórców
- 6.2. Zróżnicowana dynamika produkcji według grup krajów
- 6.3. Struktura produkcji światowej według krajów o różnym poziomie dochodów oraz według rodzajów działalności gospodarczej

##### **7. Handel międzynarodowy (Juliusz Kotyński)**

- 7.1. Tendencje w światowym handlu towarami i usługami
- 7.2. Wielkość, struktura i dynamika handlu światowego w latach 2012–2015
- 7.3. Struktura geograficzna i intensywność handlu między regionami świata w 2012 r.

##### **8. Międzynarodowe migracje ludności (Witold Małachowski)**

- 8.1. Współczesne trendy migracyjne
- 8.2. Skutki ekonomiczno-społeczne migracji
- 8.3. Ruchy migracyjne w Polsce

##### **9. Bieda i bogactwo w gospodarce światowej (Janusz Kostecki)**

- 9.1. Nierówności społeczno-ekonomiczne jako problem współczesnego świata
- 9.2. Globalny i regionalny wymiar dysproporcji rozwojowych
- 9.3. Dysproporcje w poziomie rozwoju krajów
- 9.4. „Wykluczeni” w gospodarce światowej

- 9.5. Zróżnicowanie dochodowe i majątkowe
- 9.6. Szanse na zmniejszenie rozmiarów światowego ubóstwa

#### **10. System walutowy świata (Ryszard Michalski)**

- 10.1. Epoka pieniądza papierowego
- 10.2. Rozwój rynków walutowych
- 10.3. System Bretton Woods bis i jego instytucje
- 10.4. Funkcjonowanie międzynarodowego rynku walutowego
- 10.5. Ponadnarodowa integracja walutowa
- 10.6. Niebezpieczeństwo wojen walutowych
- 10.7. Problem reformy międzynarodowego systemu walutowego

#### **11. Międzynarodowe przepływy kapitału (Andrzej Dorosz)**

- 11.1. Skala obrotów kapitałowych
- 11.2. Okres przed wojnami światowymi
- 11.3. Okres po II wojnie światowej
- 11.4. Współczesna struktura geograficzna i przedmiotowa transgranicznych przepływów kapitału
- 11.5. Rozwój międzynarodowych rynków finansowych

#### **12. Globalny kryzys finansowy z końca pierwszej dekady XXI w. (Andrzej Dorosz)**

- 12.1. Kryzys finansowy — definicja, przyczyny, objawy
- 12.2. Międzynarodowe podłoże kryzysu
- 12.3. Kryzys finansowy w Stanach Zjednoczonych
- 12.4. Rozprzestrzenienie się kryzysu
- 12.5. Finansowe i instytucjonalne konsekwencje kryzysu

### **Część III**

#### **Współczesny ład międzynarodowy**

#### **13. Stany Zjednoczone w międzynarodowym układzie sił (Longin Pastusiak)**

- 13.1. Pozycja gospodarczo-społeczna
- 13.2. Potencjał militarny
- 13.3. Pozycja w światowej nauce i kulturze
- 13.4. Pozycja polityczna

#### **14. Rola i znaczenie Unii Europejskiej (Józef Antoni Haber)**

- 14.1. Traktatowe podstawy integracji europejskiej
- 14.2. Swoboda przepływu towarów
- 14.3. Swoboda przepływu osób
- 14.4. Swoboda przepływu kapitału
- 14.5. Swoboda przepływu usług

#### **15. Wzrost znaczenia Azji Wschodniej na scenie globalnej (Bogdan Góralczyk)**

- 15.1. Azja Wschodnia po przełomie 2008 r.
- 15.2. Chiny jako kluczowy rozgrywający w regionie
- 15.3. Scenariusz Wielkich Chin
- 15.4. Japonia w koncepcjach Shinzo Abego
- 15.5. Półwysep Koreański — nadal podzielony
- 15.6. Rola Azji Wschodniej w nowym ładzie globalnym

#### **16. Rosja w Europie i świecie (J. Paweł Gieorgica)**

- 16.1. Federacja Rosyjska jako mocarstwo światowe
- 16.2. Pozycja Rosji w wymiarze kontynentalnym
- 16.3. Hegemonistyczna pozycja Rosji w układzie regionalnym
- 16.4. Możliwy scenariusz przyszłości

#### **17. Perspektywy rozwoju Brazylii i innych krajów Ameryki Południowej i Środkowej (Zbigniew Olesiński)**

- 17.1. Tożsamość regionu
- 17.2. Proces globalizacji
- 17.3. Brazylia — wschodzące mocarstwo
- 17.4. Miejsce Brazylii i innych krajów Ameryki Południowej i Środkowej w globalizującym się świecie

#### **18. Problemy islamskiego Bliskiego Wschodu (Janusz Mrowiec)**

- 18.1. Położenie geograficzne i znaczenie regionu
- 18.2. Rozwój społeczno-gospodarczy
- 18.3. Bliski Wschód kolebką religii monoteistycznych
- 18.4. Fundamentalizm
- 18.5. Terroryzm
- 18.6. Różnice cywilizacyjne
- 18.7. Konflikt arabsko-izraelski
- 18.8. Problem Kurdów

- 18.9. Arabska wiosna
- 18.10. Stosunek do Zachodu
- 18.11. Perspektywa rozwoju sytuacji na Bliskim Wschodzie

#### **19. Kraje Afryki (Zbigniew Olesiński)**

- 19.1. Przedkolonialna Afryka Subsaharyjska
- 19.2. Okres dominacji europejskiej
- 19.3. Pierwsze lata niepodległości
- 19.4. Afryka Zachodnia i Środkowa
- 19.5. Republika Południowej Afryki i inne kraje Afryki Południowej
- 19.6. Afryka Wschodnia
- 19.7. Wyzwania współczesnej Afryki

#### **20. Potrzeba stworzenia nowego ładu światowego (Longin Pastusiak)**

#### **Część IV**

#### **Pozycja Polski we współczesnym świecie**

#### **21. Pozycja Polski — polityczna, społeczna, kulturalna i naukowa (Longin Pastusiak)**

- 21.1. Polska w polityce międzynarodowej
- 21.2. Problematyka społeczna
- 21.3. Kultura i nauka

#### **22. Pozycja gospodarcza Polski w świecie (Ryszard Michalski)**

- 22.1. Oszczędności krajowe i import kapitału
- 22.2. Stosunki gospodarcze z zagranicą
- 22.3. Polska gospodarka a globalny kryzys finansowo-gospodarczy
- 22.4. Sytuacja finansowa państwa
- 22.5. Relacja między złotym a euro

#### **23. Zewnętrzna pozycja finansowa Polski (Andrzej Dorosz)**

- 23.1. Czynniki określające zewnętrzną pozycję finansową kraju
- 23.2. Sytuacja w bilansie płatniczym
- 23.3. Oficjalne aktywa rezerwowe
- 23.4. Międzynarodowa pozycja inwestycyjna